

Bruno Preisendörfer: Fifty Blues

1

Klaun mu se cerio. Nepokolebljivo ga je gledao u oči i razvukao lice u podrugljiv smiješak. Oči klauna bile su plave poput planeta na kojem je živio oko 50 godina. Planet se okretao, koprcalo se kroz vječnost, okretao se oko sebe, okretao se oko sunca, činio se plavim i još uvijek imao bijele mrlje na polarnim kapama.

Kad je dragi Bog pomno gledao, mogao je prepoznati obrise kontinenata, planinske lance, velike rijeke, pustinje. Kad je još pomnije gledao, mogao je prepoznati čak i Kineski zid. Nije očekivao da će ljudi podići takav zid kako bi se zaštitili od drugih ljudi. Zid je bio toliko širok i toliko dugačak da ga je dragi Bog mogao vidjeti iz svemira kad bi malo stisnuo oči. Dragi Bog bio je već prilično star, oko 50 milijardi godina. Kad su prije 50 milijuna ili 60 milijuna godina izumrli dinosauri, dragi Bog bio je oko 49,95 milijardi godina star, i već pomalo dalekovidan. Što je nešto bilo udaljenije, to bolje je to mogao vidjeti. Ono što mu je bilo izravno pred nosom, samo je maglovito razabirao. U tome je ležalo rješenje teodicejskog problema. Tako teolozi nazivaju pitanje: kako se uz sva zla u svijetu može opravdati postojanje dobrog stvoritelja? Teolozi su premalo razmišljali o tome da je dragi Bog star oko 50 milijardi godina i da je pomalo dalekovidan. Zato je mogao vidjeti Kineski zid na Zemlji. Udaljenost je bila dovoljno velika. Dragi Bog je zaboravio da Kineski zid svojim graditeljima nije bio od koristi. Konjanički narodi zbog kojih je bio podignut, prodrli su u zemlju bez obzira na njega. I ljudi su to zaboravili. Previše davno se to zbilo. Udaljenost je bila prevelika. Sad su se šetali po zidu i kao ljudi pritiskali dugmad na svojim foto-aparatima i filmskim kamerama. Ovjekovječili su sjećanje, govorili bi ljudi.

Klaun se cerio.

Božja stvorenja izgradila su i druge stvari koje se moglo vidjeti iz svemira. Piramide. Brane. Nebodere. Ni piramide nisu bile od koristi ljudima koji su ih dali podići. Njihovi mrtvaci, umotani u platnene zavoje, ležali su u kamenim komorama, iznad kojih su njihovi podanici morali gomilati kamenje. Pa ipak nisu uskrsnuli. Dragom Bogu bilo je svejedno. Većina ljudi je to ipak smatrala pravednim. Pred smrću svi smo jednaki, govorili su. Netočno su se izražavali. Ono što su mislili bilo je: nakon smrti svi su jednaki. Ne bi podnijeli da su besmrtni samo vlasnici piramida ili nebodera: tko s 50 još nema piramidu ili neboder, ili nešto te vrste, ostaje mrtav nakon što je umro. Dragi Bog dozvoljava uskrsnuće samo onima koji su uspjeli u životu. Ljudi si to jednostavno nisu htjeli predočiti. Ali točno tako bi bilo. Kad bi uopće netko mogao uskrsnuti, onda bi to bili oni s piramidama i neboderima ili drugim veličanstvenim stvarima koje se mogu vidjeti iz svemira.

Dragom Bogu bilo je svejedno. Bilo mu je i svejedno što su izumrli dinosauri prije 50 ili 60 milijuna godina, kad je on bio oko 49,95 milijardi godina star. Ljudi su vjerovali da je golema kometa pala na zemlju, u more, i da je izazvala veliku poplavu u kojoj su se utopile mnoge životinje i mnogi sauriji. Ostali sauriji su vremenom izumrli zbog klimatskih promjena koje je uzrokovala kometa. Ta teorija bila je pogrešna koliko i mišljenje ljudi o životu nakon smrti. Sauriji su jednostavno izumrli od slabosti. Nisu se više razmnožavali. Mužjaci saurija razmišljali su samo o jednom: žderanju, žderanju, žderanju. Pa i ženke. To je bio začarani krug. Bili su toliko teški i nespretni da se više nisu veselili seksu. Nije im se svidjelo kad bi se zbog ljubavi tresla Zemlja. Radije su se bavili hranom. I postajali još teži i nespretniji. Zato su izumrli. Začarani krug. Dragom Bogu bilo je svejedno.

Nije mogao na zemlji prepoznati više ni od astronauta koji je u svemirskoj stanici svoj doručak istiskivao iz tube dok je gledao kroz prozor i razmišljao o svojoj ženi i kći koje su živjele negdje tamo dolje. Žena se džipom vozila po plavoj lopti i prodavala kuće. Mala se na trokolici vozila po plavoj lopti i

uništavala svježe posijani travnjak u vrtu pred kućom jer meksička sobarica nije pripazila. Astronaut bi se razljutio da je to mogao vidjeti. Ali mogao je prepoznati samo piramide i nebudere, i Kineski zid. Pet metara visoka ograda između Sjedinjenih Država i Meksika nije se mogla vidjeti iz svemira. Ali to mu je bilo svejedno.

Zamišljao je kako Mala na trokolici s debelim, crnim plastičnim kotačima ostavlja brazgotine u travnjaku. Sobarici je to bilo svejedno. Ona je u svojim mislima bila kod svog sina u Meksiku, koji je bio toliko daleko kao da se nalazi na drugoj planeti.

I dragom Bogu bilo je svejedno za astronautov travnjak. On je u svojim mislima razmišljao o tome što bi nakon dinosaura i ljudi mogao stvoriti. Adam i Eva su prije 50 ili 60 tisuća godina krenuli iz jedne afričke doline kako bi se proširili čitavom Zemljom i pretvorili je u svog podanika.

Dragi Bog držao je daljinski upravljač u ruci i razmišljao. Mogao je skakati kroz vrijeme, kroz prošlost, sadašnjost i budućnost. Mogao je gledati kako se grade piramide. Upravo sad je nepažljivi radnik skliznuo niz položena, oguljena debla, preko kojih su se vukli golemi kameni blokovi. Čovjek je zapomagao jer mu je noga bila zdrobljena. Nadglednici kraj puta kojim su se kotrljala debla tjerali su radnike udarcima biča. Čovjek je malo-pomalo bio uvučen među debla i zdrobljen. To je dragi Bog mogao vidjeti. Kao i sve ostalo što se već dogodilo i što će se dogoditi. Primjerice, kako je astronaut, koji je upravo iz tube istiskivao svoj doručak i razmišljao o svojoj kćeri na plavom krumpiru tamo dolje, na povratku prema tom krumpiru poginuo. Ugušio se. Nešto nije bilo u redu sa svemirskim brodom. Vratit će se s ugušenim astronautima. Dragi Bog mogao je vidjeti to što očekuje astronauta da je htio. Prošlost. Budućnost. Nema problema. Dragi Bog mogao je i zaustaviti tijekom događanja na trenutak. Kad bi dragi Bog zaustavio tijekom događanja, ljudi bi to nazivali sadašnjost. To je stalno činio. Barem su ljudi tako mislili. Sad je dragi Bog razmišljao o tome da daljinski

upravljač ostavi po strani i stvori nešto novo. Postao sam ovisnik o televiziji, pomislio je. S 50 milijardi godina došlo je vrijeme krenuti iz početka.

Govoriš besmislice, rekao je klaun i pogledao ga zlobno se smiješeći, ali slijedom događaja, dodao je samoironično, sve će se razjasniti.

2

Zatim se klaun prestao smiješkati. Rekao je: previše razmišljaš. To je oduvijek bio problem. Previše misli. Previše značenja. Previše priča. Što se tiče priča, on je bio poput istraživača Nila. Uvijek je išao uzvodno, uvijek je bio u potrazi za izvorima. Ljudi su dolazili u njegovu ordinaciju, lijegali na kauč i izgovarali sve ono što im je prolazilo kroz glavu. To je bio dio pravila. Kipjelo je na sve strane. Kristalno jasni izvori su žuborili, potočići su preskakali kamenje obraslo mahovinom u smjeru dolina da bi se sjedinili s rijekama koje su imale šetnice i koje su se vijugale kroz dražesne krajolike. U vilama uz takve šetnice živjeli su njegovi pacijenti. Većina je imala udjela u nečem veličanstvenom što se moglo vidjeti iz svemira. Ako jednoga dana nehotice dođe do uskrsnuća – oni će sudjelovati. Uvijek su bili među prvima, te će i ovaj put biti među prvima. Njihove duše će se podići k nebu i upozoriti na piramide ili nebodere ili brane ili druge veličanstvene stvari koje su im za života pripadale i koje će im i nakon uskrsnuća pripadati.

Takvi ljudi dolazili su u njegovu ordinaciju kad su bili tužni, a nisu znali zašto. Legli bi na kauč i počeli pričati svoje priče, priče o izravnavanju toka rijeke – sve dok brane, prije ili kasnije, ne bi popustile, i prepuštali se svojim maštanjima. Ta maštanja nisu bila kristalno jasni izvori ili srebrnkasti potočići ili izravnati tokovi rijeka, nego mutne struje koje su se valjale i teglile sa sobom mrtva stabla i mrtve životinje, grgljajući i mljaskajući. Svatko je u glavi imao Nil. U tim strujama bilo je i vodenkonja i krokodila. Gotovo sve priče govorile su o vodenkonjima i krokodilima u mutnim strujama. Priče koje su se bavile

razlozima izumiranja saurija zvao je vodenkonjskim pričama. Nastale su u području između pupka i koljena. Vodenkonji su svinje. Djeluju čudovišno ali su u osnovi bezopasni, i kad zijevaju pomalo su smiješni zbog krezubosti. Jedan od njegovih klijenata, Hans Breuning, ispričao mu je drhteći od stida da jedanput tjedno posjećuje damu u crnom lateksu, koja ga valjano – koja mu valjano da po turu. To su bile vodenkonjske priče. Breuning je dolazio k njemu jer je želio biti izliječen. Dao je do znanja da je čitava stvar postala previše skupa: djevojka je još skuplja od Vas, rekao je, iako k vama dolazim tri puta tjedno. I iznenada su se na trenutak pod površinom vode mogla vidjeti nazupčena leđa krokodila.

Krokodilske priče bile su puno zanimljivije od vodenkonjskih priča. Govorile su o onome što netko mora biti, mora imati ili učiniti kako bi došao u posjed piramida, nebodera i drugih veličanstvenih stvari koje se mogu vidjeti iz svemira. One su nastajale u području između tjemena i zubi. U krokodilskim se pričama radilo o pohlepi, pohlepi usne šupljine i šupljine lubanje.

Na zidu njegove radne sobe je zgodno iza stakla visio osjetilni homunkul Wildera Penfielda, shematski prikaz groteskno izobličene desne strane tijela kako ga vidi lijeva strana mozga. Ždrijelo, jezik i osobito usne zauzimale su ogroman prostor. Područje između pupka i koljena bilo je samo pokrajina u odnosu na taj kontinent.

Klaun je rekao: previše priča, previše značenja, previše misli. Već je s petnaest godina previše razmišljao. Čitao je knjige o dinosaurima i nije vjerovao da su izumrli. Postavio je teoriju da su se povukli u dosad neotkrivenu regiju Zemlje. Kad odraste, organizirat će ekspediciju i ići u potragu za njima.

U međuvremenu si odrastao, rekao je klaun.

Pročitao je knjige o piramidama i sumnjao u to da faraoni još uvijek neoštećeni leže u svojim grobovima kao i prije četiri ili pet tisuća godina. Njihove mumije sigurno su već poplijesnile. U mladosti je osjećaj za pravdu osobito izražen, i mislio je da je posve u redu da su mumije faraona poplijesnile.

Kao dječak je čitao knjige i o Kineskom zidu. Stoga je znao da ga se može vidjeti iz svemira. To mu je odmah zvučalo uvjerljivo. Mogli su ga vidjeti izviđači s dalekih planeta koji su u svojim svemirskim brodovima na svom putu kroz svemir nemarno prolazili kraj zemlje. Ali to mu je bilo svejedno.

Približavao se pedesetj. Ponekad, kao na primjer danas, činilo mu se da ima 50 milijardi godina kao dragi Bog. Već je i dalekovidan. Knjige je držao ispruženih ruku kao da mu se gade dok ih čita. Kao dječak je jedanput pročitao cijeli leksikon od A («za >aba <») do ž («za >žveglica<»). Srećom sastojao se samo od jednog sveska. Još uvijek ga je imao ali više ga nije čitao. Bio je previše težak da ga se drži ispruženih ruku.

Jučer je proslavio svoj 49. rođendan, koji je preciznije bio prvi dan njegove 50. godine života. Ali upravo o tome jučer nije razmišljao. Nazdravio je sa svojom ženom i mislio: ipak sam još u svojim četrdesetima. Što nije bilo točno. Kad razmisli, mora priznati da je jučer ušao u 50. godinu života i išao prema 60. rođendanu. Dragom Bogu to je bilo svejedno.

Klaunu nije bilo svejedno. Pita je: kako doživiš pedesetu? Nemam pojma.

Vjerojatno se to dogodi samo po sebi. Kliznemo u svijet, pužemo neko vrijeme, naučimo reći >mamica< i >tatica<, prerastemo pelene, ubijemo oca, oženimo majku. Čitava je vječnost do petog rođendana, i dvije do petnaestog. A zatim iznenada imate 50 godina. Vrijeme vam stavi prst na sljepoočnicu i oboji je u sivo.

Muškarca sa životnim iskustvom prepoznajete tako što se može brijati naslijepo bez da se poreže. Pogleda klauna u oči i drškom britve skine pjenu s lica. Klaun je napuhao obraze kako bi izravnao bore, koje su se s lijeve i desne strane nosnica koso spuštale u dva simetrična luka. Skidao je licu u ogledalu bijele pruge od pjene s obraza, brade, grkljana. Bio je osobito pažljiv kod Adamove jabučice. Koža na njoj nalikovala je koži mrtve, očerupane kokoši. Napnuo je kožu mrtve, očerupane kokoši s dva prsta lijeve ruke i skinuo pjenu s drškom britve u desnoj ruci. Klaun je nestao. Pogledao je u oči nekoga koga je poznao

s fotografija. Ljudi su govorili da je to njegovo lice. Ponajprije je to bilo lice njegove majke, oko usta možda djelomično njegova oca. Sve u svemu, to je bilo lice njegova američkog djeda, s majčine strane. Prije približno 40 godina stajao je sa svijećom za prvu pričest, i u lijepom odjelu za dječaka, pored svog djeda i čekao ptičicu, kao što je fotograf djetinjasto najavio. Ptičica se pojavila i ovjekovječila uspomenu. Ako bi dragi Bog premotavao unazad i pritisnuo dugme za pauzu na daljinskom upravljaču, pojavila bi se fotografija s muškarcem u ranim šezdesetima i pored njega desetogodišnji dječak koji je kraj svog djeda izgledao poput drugog pokušaja. Sad se desetogodišnji dječak približavao šezdesetoj i sve više nalikovao prvom pokušaju. Njegova majka više nije živa. Volio ju je i dugo oplakivao njezinu smrt. Pa ipak mu je nelagodno pri pomisli da je još živa i da može vidjeti kako mu vrijeme s nemilosrdnim strpljenjem na lice stavlja masku djeda, kako se sin malo-pomalo pretvara u oca majke.

3

Na Adamovoj jabučici pojavio se mali rubin. Njegova je krv dakle još uvijek bila crvena i gusta kao prvog dana. Dobar znak. Tog jutra ga ne bi začudilo da je zagasito ružičaste boje i vodenasta. Ipak njegovo životno iskustvo nije bilo dostatno kako se otovorenih očiju pri brijanju ne bi porezao. Još jedan dobar znak. Iako je to bilo loše za bijeli ovratnik košulje ispod koje će zavezati kravatu čim se odjene. Svoje klijente je uvijek primao u odijelu i kravati. Jedan njegov trening analitičar nosio je pulover i tenisice, gnusno. Ako ljudima već zavirujete u utrobu, simbolički rečeno, trebalo bi se barem izvana pripaziti na određene formalnosti. Kravata mu je pomogla da se tom Breuningu, koji je psihoanalitičaru istresao srce jer mu je dobivanje po turu postalo previše skupo, ne smije u lice s tankim usnicama.

Iz navike je nosio kravatu i četvrtkom kad nije primao pacijente. Četvrtak je postao njegov omiljeni dan koji je bio posvećen studijama, kako je običavao reći, i tijekom kojeg je morao odbijati pacijente koji su molili za dodatni termin. Samo je kod jedne klijentice bio spreman na iznimku.

Otrgao je komadić WC papira i priljepio ga za Adamovu jabučicu. To je činio od puberteta. Dragi Bog kojemu je to bilo svejedno nije ga poštedio žestoke prištave faze.

Tad bi njegovi brijački pokušaji završavali krvoprolićem. Rane bi pritisnuo komadićima papira kako bi krv brže tekla. Činilo mu se da izgleda poput nekog koga su glodali štakori. Pa ipak je trebalo odstraniti maljice. I prištiće je trebalo ukloniti ali tu nije mogao učiniti puno. Maljice nezrelosti barem su se mogle odrezati. Njegova majka utješno je ljubila njegovo prištavo čelo, i on bi se okrenuo s gađenjem, zbog gađenja prema sebi, prištićima, maljicama, i svojoj petnaestogodišnjoj polumuževnosti. Njegova majka nježno je odustala od poljupca, i on je otišao zbog srama, srama pred sobom jer nije mogao prestati razmišljati je li ga milovala kako ga ne bi ponizila ili ga više nije voljela. Gotovo da nije mogao izdržati unutar kvadratnih metara svoje kože koja ga je ograničavala, i čekao je, tvrdokoran izvana i drhteći iznutra, kad će je napokon prerasti. Možda pedesete i nisu tako loše godine.

Upalio je električnu četkicu za zube. Radila je točno dvije i pol minute i zatim bi se automatski ugasila. Dva puta dnevno pranje zubi iznosi pet minuta; tridesetpet minuta tjedno; tijekom godine gotovo trideset sati. Od njegova četrdesetog do njegova pedesetog rođendana, tri stotine sati je prao zube, dvanest i pol dana. Prije tih dvanaest i pol dana raspodjeljenih u deset godina napustio je svoje radno mjesto u klinici za ovisnost i počeo raditi kao psihoanalitičar. Radilo se o lijepoj klinici za ovisnosti, punoj poznatih ljudi iz svijeta filma, radija i televizije: voditelja talk showa na kokainu u potrazi za drugom šansom, nogometnih trenera na kokainu, umjetnika na kokainu, pisaca na kokainu. Pisci na kokainu bili su najgori. Pisci su gotovo uvijek najgori. To je

bio bijeli odjel kako su ga zvali po kliničkom žargonu. Zlatni odjel bio je odjel alkoholičara. I alkoholičarki. Tu je bilo starih dama koje su sa četveroznamenkastim brojevima pokušavale podmititi mlade njegovatelje kako bi došle do alkohola. Upoznao je ženu u najboljim godinama, zgodnu, pedesetogodišnjakinju, kojoj alkohol još nije nagrizaio zdravlje, kako u kućnoj haljini bježi iz klinike. Uhvaćena je u zoru na jednoj benzinskoj stanici. Vesela je sjedila na podu, naslonjena na jednu crpku, a oko nje je ležala razbacana vojska praznih malih bočica votke. Upoznao je bivšu manekenku koja je nalikovala kosturu i koja je u svojoj vili lokala viski dok od nje nije ostalo ništa osim kosti i kože, a njezin je muž svoju голу zadnjicu nudio damama u crnom lateksu.

Tako je došao do Breuninga. Njegovu ženu liječio je tri godine nakon što je bila otpuštena iz klinike. Nije mu uspjelo spriječiti njezino samoubojstvo. Sad je suprug bio na redu. U njemu su se budili osjećaji dok je taj čovjek ulazio u njegovu ordinaciju, i on ih se nije mogao riješiti. To je bilo neprofesionalno. Uz pomoć kontrolnog analitičara borio se kako bi se oslobodio tih osjećaja. Nije ih imao zbog smiješnih vodenkonjskih priča nego krokodila u mutnim strujama. Međusobno su se izjedali od pohlepe. Možda je dragi Bog iz svemira mogao vidjeti obrise jezera Würmsee. Breuning je na obali tog jezera imao svoj posjed, između vila s parkovima drugih ravnatelja i vlasnika tvrtki i novobogataša i obitelji koje su već generacijama bili imućne. Breuning je pripadao jednoj, već generacijama, imućnoj obitelji. Ponekad bi, ležeći na kauču, filozofirao o njoj kako bi se zagrijao prije no što počne govoriti o dami u crnom lateksu. Dok je Breuning filozofirao na kauču, i on šutke sjedio iza njega u naslonjaču, mogao je gotovo fizički osjetiti krokodile kako sa svojim kratkim nogama sporo gmižu preko prostirača.

Većina ljudi stidi se svojih vodenkonja i ponosna je na krokodile. Da dragom Bogu nije svejedno, trebalo bi biti obrnuto. Što je područje između pupka i

koljena u odnosu na onaj između zubi i tjemena? Većina ljudi se stidi iz krivih razloga.

Možda je mržnja koju je osjećao za tog čovjeka bila posljedica njegova neuspješnog pokušaja da spriječi samoubojstvo njegove žene. Prvo malo-pomalo zlatom iz boce i potom iznenada koktelom tableta. Tri godine je pet puta tjednom dolazila k njemu, čak i četvrtkom. Ali 50 minuta zaštite svakog radnog dana nije bilo dostatno. Bilo je dostatno da je spriječi u alkoholiziranju ali ne i da ponovno započne sa životom. Nije imala ni trideset godina. Bila je uboga, slomljena lutkica. Jedanput je izjavila: kao dijete bila sam anđeo sa crnim kovrčama i kao djevojka najljepša u zemlji, s usnicama crvenim kao krv, kožom bijelom poput sijega, kosom crnom kao ebanovina, vrhunac ljepote. Ali potom je netko otrovao Snjeguljicu, a to sam bila ja. Mogao je sa svog naslonjača iza uzglavlja kauča vidjeti kako se ukočila, postala posve bespomična, ležala poput mrtvaca u kovčegu. Malo poslije ruku bi približila ustima i počela grickati svoje nokte koji su bili izgrizeni do kože. U tišini je čuo samo zvuk grickanja i bio je bespomoćan, bio je posve bespomoćan.

Njegov najveći poslovni neuspjeh bio je taj što nije uspio spasiti Snjeguljicu. Možda je to bio i njegov najveći ljudski neuspjeh. Ali bilo bi neprofesionalno gledati na to na taj način. U međuvremenu je tri puta tjedno u naslonjaču sjedio iza glave njezina muža, slušao ga kako filozofira, mislio da vidi krokodile kako gmižu sobom, i mrzio ga. Možda bi trebao prekinuti liječenje?

Kucnuo se kažiprstom po čelu, otrgnuo komadić papira s grkljana i bijelim ručnikom obrisao lice muškarca koji je u ogledalu iznad umivaonika izgledao kao netko tko je u najboljim godinama. Nešto moram učiniti. Pedeseti rođendan je pravo vrijeme da se krene iz početka. Mogao bih izbaciti svoje Würmsee mušterije i liječiti pacijente bez piramida preko zdravstvenog osiguranja. Još jedanput se kucnuo kažiprstom po čelu i rekao muškarcu u ogledalu: Jesi li ti sv. Franjo? Moraš li hraniti krokodile? I nije li se i Sigmund Freud žalio:

«Primorani da od svoje lječničke djelatnosti pokrijemo troškove uzdržavanja, nismo u mogućnosti da se posvetimo i onima bez sredstava.» E pa, dakle.

4

Jastuk je skliznuo s kauča. Sagnuo se i podigao ga. Nakon što ga je namjestio zadao mu je udarac rukom. Sad je sjedio načuljenih ušiju i čekao da sutra dođe Hans Breuning kako bi ga držao među šakama i gužvao dok govori o dami u crnom lateksu. I drugi pacijenti su maltretirali jastuke. Neki bi ih pritisnuli uz prsa kad bi jecali, a neki na oči kad bi plakali. Neki su ih željeli rastrgati šakama poput Breuninga. Legli bi na kauč, lupali po jastucima sve dok ne bi zdrobili opruge u unutrašnjosti, i pričali, pričali, pričali.

Dok je hodao, namjestio je kravatu koja se bila pomakla pri podizanju jastuka i sjeo za veličanstveni pisaći stol, koji je tri metra od kauča stajao slobodan usred sobe. Radilo se o zakrivljenom Jugendstil pisaćem stolu, intarzijama ukrašenim vratima ispred ladica, sitnim, ukusno izrađenim intarzijama koje su prikazivale stilizirane ptice nalik ždralovima, savijene linije nježnih i snažnih krila. Na lijevoj strani stolne ploče ležao je otklopljeni mobilni telefon s tamnim ekranom. Na desnoj strani počivao je prirodni vjeran bakelitni model ljudskog mozga na postolju. Moglo ga se rastaviti. Pojedinačni djelovi bili su ugodni na dodir. Glatki i hladni. Uz prednji rub stola, okrenuti prema kauču, redalo se sedam smrtnih grijeha: superbia – oholost, avaritia – škrtost, invidia – zavist, ira – srditost, luxuria – bludnost, gula – neumjerenost u jelu i piću, acedia - lijenost. Sve figure od bjelokosti bile su veličine palca. Pacijenti su ih mogli vidjeti samo odostraga, pri ulasku, prije nego bi legli na kauč i zurili u strop, ili u unutrašnju stranu svojih kapaka. Za njega su one bile amajlije protiv bolesti psihe, koje bi se širile s kauča, obrambena čarolija protiv duhova i sablasti, protiv preobilja simbola, protiv svih tih beskrajnih potencijalnih značenja. Breuning ih je jedanput u šali nazvao sedam patuljaka i zatim je nakon duže stanke dodao da se

njegova žena posljednjih godina života smatrala Snjeguljicom. Jadnica. Možda je ipak dobro da je sve završilo onako kako je završilo.